

Zarara neden olan kusurlu tohumluğu üreten, satan, dağıtan, ithal eden veya başka şekilde piyasaya süren gerçek veya tüzel kişiler, meydana gelen zararı

KANUNUN TEDARİKÇİLERİN SORUMLULUĞU

İLE İLGİLİ EMSAL MAHKEME KARARLARI

(Kanunun 33'üncü Maddesi)

Konu : Zarara neden olan kusurlu tohumluğu üreten, satan, dağıtan, ithal eden veya başka şekilde piyasaya süren gerçek veya tüzel kişiler, meydana gelen zararı müteselsilen ödemekle yükümlüdür.

Karar Veren Mahkeme: Yargıtay 13. HD.

Karar Tarihi: 04.05.2010

Karar Sayısı: E: 2010/43, K: 2010/6136

Olay Özeti Karar ve Sonuç:

Dava, satın alınan domates fidelerinden gerekli ürünün alınmadığı iddiasına dayalı tazminat istemine ilişkin olup, davacı, domates fidelerini davalı şirketten satın aldığını belirtmişse de, mahkemece taraflar arasında sözleşme ilişkisinin ispat edilemediği gerekçesiyle davanın husumetten reddine karar verilmiştir. Tüm dosya kapsamından, davalı şirket tarafından, dava dışı Ç... Limitet Şirketinden satın alınan tohumların fide haline getirildikten sonra dava dışı A...

Tarıma satıldığı, davacının da bu fideleri A... Tarımdan satın aldığı anlaşılmaktadır. HUMK.nun 76. maddesi uyarınca davada maddi olguların açıklanması taraflara, ileri sürülen maddi olguların hukuki nitelendirilmesi ve uygulanacak yasa maddelerinin tespit edilmesi ise hakime ait bir görevdir. Taraflar arasında sözleşme ilişkisi bulunmadığından, davalının sözleşmeye dayalı bir sorumluluğu söz konusu değilse de, bu durum davalıya hiçbir şekilde husumet yöneltilemeyeceğini göstermez. Hukuki sorumluluk, sözleşmeden doğabileceği gibi sözleşme dışı bir nedenden de doğabilir. Kanundan doğan sorumluluk da, bu nedenlerden biridir. O halde dava konusu olayda, satın aldığı tohumları fide haline getirdikten sonra, fide olarak satan davalı şirketin, özel kanun niteliğinde olan "Tohumculuk Kanunu"ndan kaynaklanan bir sorumluluğu olup olmadığı da irdelenmelidir.

31.10.2006 tarihinde kabul edilen 5553 sayılı "Tohumculuk Kanunu"nun 1. maddesinde, "Bu Kanunun amacı; bitkisel üretimde verim ve kaliteyi yükseltmek, tohumluklara kalite güvencesi sağlamak, tohumluk üretim ve ticareti ile ilgili düzenlemeleri yapmak ve tohumculuk sektörünün yeniden yapılandırılması ve geliştirilmesi için gerekli olan düzenlemeleri gerçekleştirmektir." hükmüyle kanunun amacı, 2. maddesinde de, "Bu Kanun; tarla bitkileri, bağ-bahçe bitkileri, orman bitki türleri ve diğer bitki türleri çoğaltım materyaline ait çeşitlerin ve genetik kaynakların kayıt altına alınması, tohumlukların üretimi, sertifikasyonu, ticareti, piyasa denetimi ve kurumsal yapılanmalar ile ilgili düzenlemeleri kapsar." hükmüyle kanunun kapsamı açıklanmış, "Tazminat" başlığı altındaki 11. maddesiyle de, "Fiillerinin ayrıca suç sayılma hali saklı kalmak üzere, zarara neden olan kusurlu tohumluğu üreten, satan, dağıtan, ithal eden veya başka şekilde piyasaya süren gerçek veya tüzel kişiler, meydana gelen zararı müteselsilen tazmin etmekle yükümlüdür. Bunlar zararı, kusurları oranında birbirlerine rücu edebilirler." Düzenlemesi getirilmiştir. Taraflar arasında mahkemenin kabulünde olduğu gibi, sözleşme ilişkisi mevcut değilse de,

dava konusu fidelerin, davalı tarafından, dava dışı Ç... Limitet Şirketinden "tohum" olarak satın alınıp, fide haline getirildiği ve bu şekilde davacının akidi olan A... Tarıma satıldığı sabit olduğuna göre, davalının, az yukarda belirtilen Tohumculuk Kanununun 11. maddesinde düzenlenen, "... zarara neden olan tohumluğu üreten, satan, dağıtan, ithal eden veya başka şekilde piyasaya süren gerçek veya tüzel kişiler, meydana gelen zararı müteselsilen tazmin etmekle yükümlüdür." Hükmünde geçen ayıplı tohum nedeniyle tazminatla yükümlü tutulabilecek tüzel kişi kapsamında olup olmadığı değerlendirilip, sonucuna göre bir karar verilmesi gerekirken, davalı şirketin, söz konusu özel kanundan doğan bir sorumluluğunun bulunup bulunmadığı irdelenmeden, sözleşme ilişkisinin mevcut olmadığından bahisle eksik inceleme ile davanın husumet nedeniyle reddine karar verilmiş olması, usul ve yasaya aykırı olup, bozmayı gerektirir.